

דו"ח תמותת ילדים מהיפגעות בלתי מכוונת בשנת 2024

ינואר 2025

מספר פרסום: 1117

דו"ח תמותת ילדים מהיפגעות בלתי מכוונת בשנת 2024

נתונים מתוך המערך הלאומי לנתוני היפגעות ובטיחות ילדים

מאגר 'תיעוד היפגעויות מהתקשורת'

הדו"ח בוצע על ידי ארגון בטרם לבטיחות ילדים

סופיה גודלר פרט

אלעד כליף

ד"ר יגאל גודלר

ד"ר אביעד אגם

מספר פרסום 1117 - ארגון בטרם לבטיחות ילדים, ינואר 2025

תוכן עניינים

פרק	עמוד
מטרת הדו"ח ותכולתו	3
חלק א' – עיקרי הממצאים	4
כללי	4
מנגנון ההיפגעות	5
קבוצות גיל	6
מקום ההיפגעות	7
קבוצות אוכלוסייה	7
אשכולות חברתיים-כלכליים	9
מחוז המגורים	10
חלק ב' – שיטה	11
מקור הנתונים	11
עיבודים סטטיסטיים	12
חלק ג' – ממצאים מפורטים	14
מנגנון ההיפגעות	14
קבוצות גיל	16
מקום ההיפגעות	17
קבוצות אוכלוסייה	17
אשכולות חברתיים-כלכליים	19
מחוז המגורים	19

רשימת לוחות ותרשימים

לוחות	עמוד
לוח 1: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי מנגנוני היפגעות ולפי שנת ההיפגעות, מספרים מוחלטים ואחוזים, 2020-2024	14
לוח 2: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי מקום ההיפגעות לכל אחת מהשנים, מספרים מוחלטים ואחוזים, 2020-2024	17
לוח 3: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי קבוצת אוכלוסייה, אחוז הערבים שנפגעו בכל אחת מהשנים ושיעורים, 2020-2024	17
לוח 4: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי מגזר בחברה היהודית (חרדים / לא חרדים), אחוז החרדים שנפגעו בכל אחת מהשנים ושיעורים, 2019-2023	18
לוח 5: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי מגזר בחברה היהודית (חרדים / לא חרדים) וגיל, אחוז החרדים שנפגעו בכל אחת מקבוצות הגיל ושיעורים, 2020-2024	18
לוח 6: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי מקום מגוריהם במחוזות וקבוצת אוכלוסייה, מספרים ושיעורים, 2020-2024	19
תרשימים	עמוד
תרשים 1: מגמות בשיעור מקרי התמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17, ממוצע נע תלת-שנתי, שיעור ל- 100,000, שנים 2008-2024	4
תרשים 2: התפלגות מקרי תמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17 לפי מנגנון ההיפגעות, באחוזים, שנים 2020-2024	5
תרשים 3: התפלגות מקרי תמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17 לפי קבוצות גיל, באחוזים, שנת 2024	6
תרשים 4: סיכון לתמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17 לפי מקום ההיפגעות, באחוזים, שנים 2020-2024	7
תרשים 5: התפלגות מקרי תמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17, לפי מגזר וקבוצת אוכלוסייה, באחוזים, שנת 2024	8
תרשים 6: שיעורי תמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17, השוואה בין יהודים לערבים ויחס שיעורים, שנים 2020-2024	8
תרשים 7: סיכון לתמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17 לפי רמה חברתית-כלכלית של יישוב המגורים (מקובץ ל-3 רמות) שיעור ל- 100,000, שנים 2020-2024	9
תרשים 8: התפלגות מקרי תמותה בגילי לידה עד 17 עקב תאונות דרכים, לפי סוג התאונה וקבוצות גיל, באחוזים, שנים 2020-2024	15
תרשים 9: התפלגות מקרי תמותה בגילי לידה עד 17 עקב תאונות בית ופנאי, לפי סוגי תאונות בולטים וקבוצות גיל, באחוזים, שנים 2020-2024	16
תרשים 10: התפלגות מקרי תמותה בגילי לידה עד 17, השוואה בין תאונות דרכים ותאונות בית ופנאי לפי קבוצות גיל, באחוזים, שנים 2020-2024	16
תרשים 11: התפלגות מקרי תמותה עקב היפגעות בלתי מכוונת וחלק יחסי באוכלוסייה בגילי לידה עד 17 לפי קבוצות גיל, באחוזים, ממוצע השנים 2020-2024	16
תרשים 12: סיכון לתמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17 לפי רמה חברתית-כלכלית של יישוב המגורים (מקובץ ל-3 רמות) ולפי אוכלוסיית יישוב המגורים, שיעור ל- 100,000, שנים 2020-2024	19

מטרת הדו"ח ותכולתו

מטרת דו"ח זה לבחון את נתוני תמותת הילדים ובני הנוער בגילי לידה עד 17 מהיפגעות בלתי מכוונת בשנת 2024. הנתונים המוצגים בו נאספו בארגון בטרם לבטיחות ילדים באמצעות מאגר 'תיעוד היפגעות מהתקשורת', כחלק מהמערך הלאומי לנתוני היפגעות ובטיחות ילדים.

מעבר לנתוני התמותה של ילדים ובני נוער בשנת 2024, הדו"ח כולל גם נתוני תמותה מהשנים 2008-2023, לשם השוואה וניתוח מגמות. הנתונים המובאים בו מתייחסים להיקף תופעת התמותה מהיפגעות בלתי מכוונת, ומפולחים לפי מנגנון ההיפגעות, מקום ההיפגעות, גילי הנפגעים, קבוצת האוכלוסייה אליה הם משתייכים (האוכלוסייה הערבית או היהודית; שייכות למגזר החרדי בתוך האוכלוסייה היהודית), מחוז מגוריהם והרמה החברתית-כלכלית של יישוב מגוריהם.

הדו"ח מורכב משלושה פרקים. הפרק הראשון מתאר את עיקרי הממצאים, תוך התייחסות למשתנים לעיל; הפרק השני בדו"ח מתייחס להיבטים מתודולוגיים, הן מבחינת מקורות הנתונים ואופיים, והן מבחינת העיבודים הסטטיסטיים בהם נעשה שימוש; הפרק השלישי מציג ממצאים מפורטים, המרחיבים את המוצג בפרק הראשון.

חלק א': עיקרי הממצאים

להלן עיקרי הממצאים של נתוני תמותת הילדים ובני הנוער בגילי לידה עד 17 מהיפגעות בלתי מכוונת בשנת 2024. הנתונים המוצגים נאספו בארגון בטרם לבטיחות ילדים באמצעות מאגר 'תיעוד היפגעות מהתקשורת', כחלק מהמערך הלאומי לנתוני היפגעות ובטיחות ילדים.

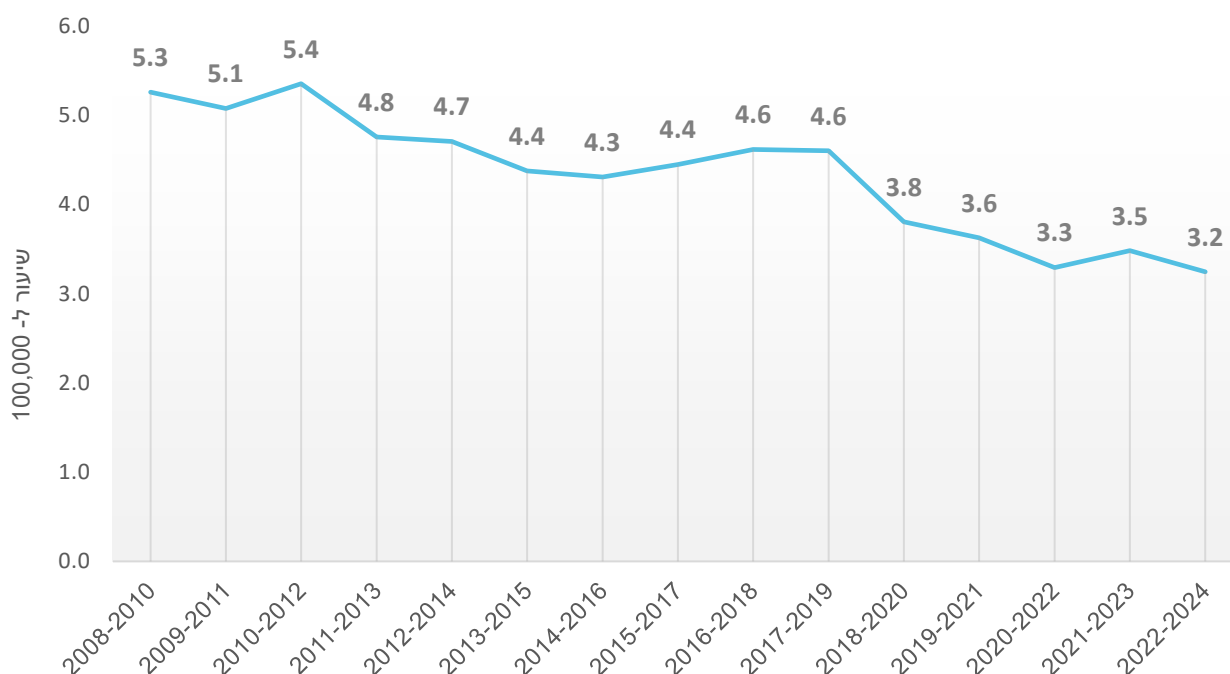
כללי

בשנת 2024 דווח על 101 מקרי מוות של ילדים ובני נוער מהיפגעות בלתי מכוונת, השקולים לשיעור תמותה של 3.16 מקרים ל-100,000 ילדים ובני נוער.

נתון זה נמוך משיעור התמותה הממוצע של ילדים ובני נוער מהיפגעות בלתי מכוונת בשנים 2021-2023, העומד על 3.5 ל-100,000 ילדים ובני נוער. בנוסף, זהו השיעור הנמוך ביותר במאגר, מלבד שנת 2020 שהושפעה מסגרי הקורונה.

ממוצע שיעורי התמותה בשלוש השנים האחרונות (2022-2024) נמוך בכ- 40% מממוצע שיעורי התמותה בשלוש השנים הראשונות לגביהם קיימים נתונים במאגר זה (2008-2010).

תרשים 1: מגמות בשיעור מקרי התמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17, ממוצע נע תלת-שנתי, שיעור ל-100,000, שנים 2008-2024



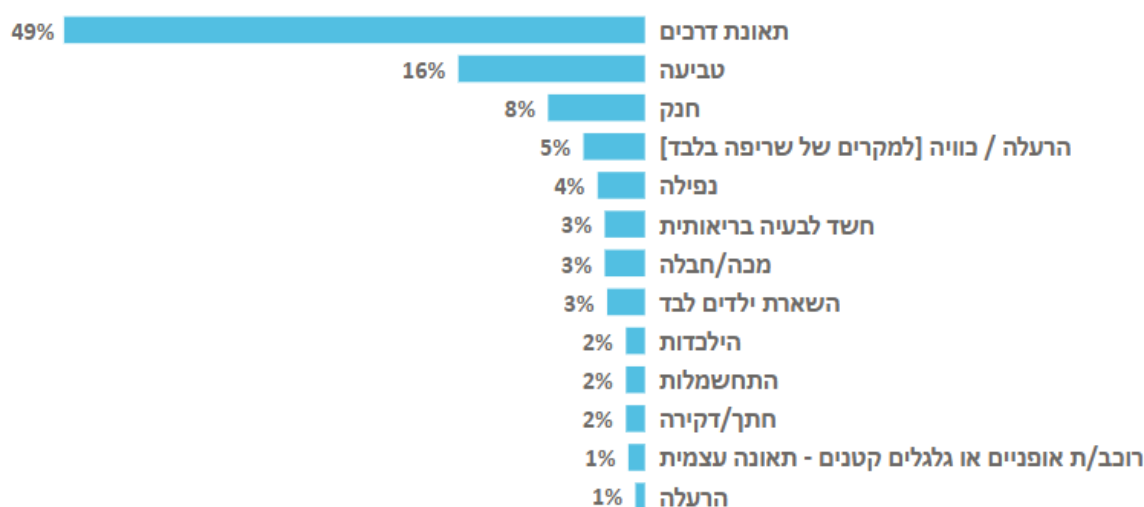
מנגנון ההיפגעות

שלושת הגורמים העיקריים לתמותת ילדים ובני נוער בשנת 2024 הם תאונות דרכים (57%), טביעה (16%) והרעלה/כוויה כתוצאה משריפה (6%), המהווים יחד כ-80% ממקרי התמותה שדווחו בתקשורת. בחמש השנים האחרונות (2020-2024) סיבות המוות העיקריות הן תאונות דרכים (49%), טביעה (16%), חנק (8%), הרעלה/כוויה כתוצאה משריפה (5%) ונפילה (4%).

קיימים שני סוגי היפגעות מרכזיים: תאונות דרכים ותאונות בית ופנאי. **בשנת 2024 משקלן היחסי של תאונות דרכים היה גבוה ממשקלן בשנים 2020-2023, ובהתאמה משקלן היחסי של תאונות בית ופנאי נמוך מעט בהשוואה ל-2020-2023:** 58 מקרי תמותה מתאונות דרכים המהווים כ-57% מכלל התאונות, לעומת 47 מקרים בממוצע המהווים כ-47% מכלל התאונות, עבור ממוצע השנים 2020-2023. מתוך מקרים אלו, ניתן לזהות עליה משמעותית יותר בהיפגעות כהולכי רגל, עם 26% ב-2024 לעומת 17% בממוצע בשנים 2020-2023.

בשנת 2024 אירעו 16 מקרי תמותה מטביעה, זאת בדומה לממוצע של 16 מקרים בשנה בשנים 2020-2023. בנוסף, השנה חלה ירידה במקרי התמותה מחנק בקרב ילדים ובני נוער (2 מקרים, לעומת 10 מקרים בשנה בממוצע בשנים 2020-2023). חשוב לציין כי ממוצע השנים 2020-2023 מושפע מאסון מירון בשנת 2021, בו נהרגו מחנק 11 ילדים ובני נוער.

תרשים 2: התפלגות מקרי תמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17 לפי מנגנון ההיפגעות, באחוזים, שנים 2020-2024

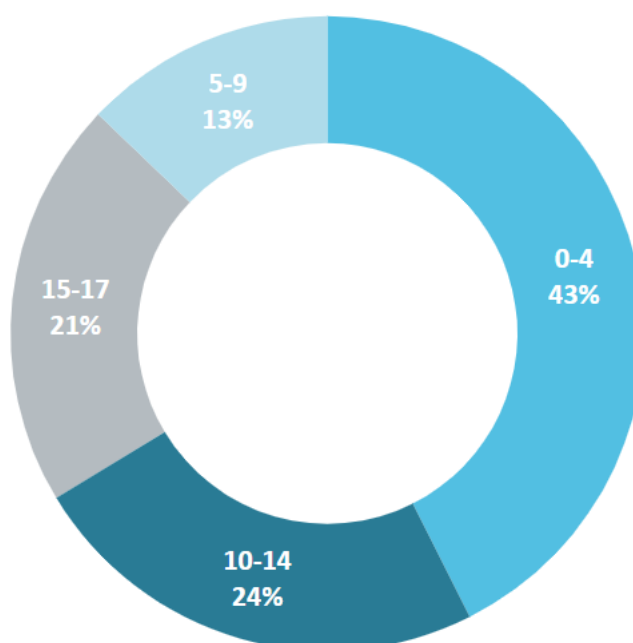


קבוצות גיל

בחמש השנים האחרונות, קבוצות הגיל הנמצאות בסיכון הגבוה ביותר לתמותה מהיפגעות בלתי מכוונת הן פעוטות בגילי לידה עד 4 (שיעור של 4.9 מקרי תמותה ל- 100,000 פעוטות) ובני הנוער בגילי 15-17 (שיעור של 4.8 מקרי תמותה ל- 100,000 בני נוער). קבוצת הגיל שנמצאת בסיכון הנמוך ביותר לתמותה מהיפגעות היא זו של בני 5-9: 1.8 מקרי תמותה ל- 100,000 ילדים. לפיכך, **הסיכון של פעוט מגיל לידה עד 4 להיהרג כתוצאה מהיפגעות בלתי מכוונת גבוה פי 2.7 מהסיכון של ילד בקבוצת הגיל 5-9.**

בשנת 2024 חלה עליה יחסית בהיפגעות גילי 10-14 עם כרבע מסך הפגיעות, כאשר אותה קבוצת גיל היוותה 17% בלבד מהנתונים המצטברים מאז 2020.

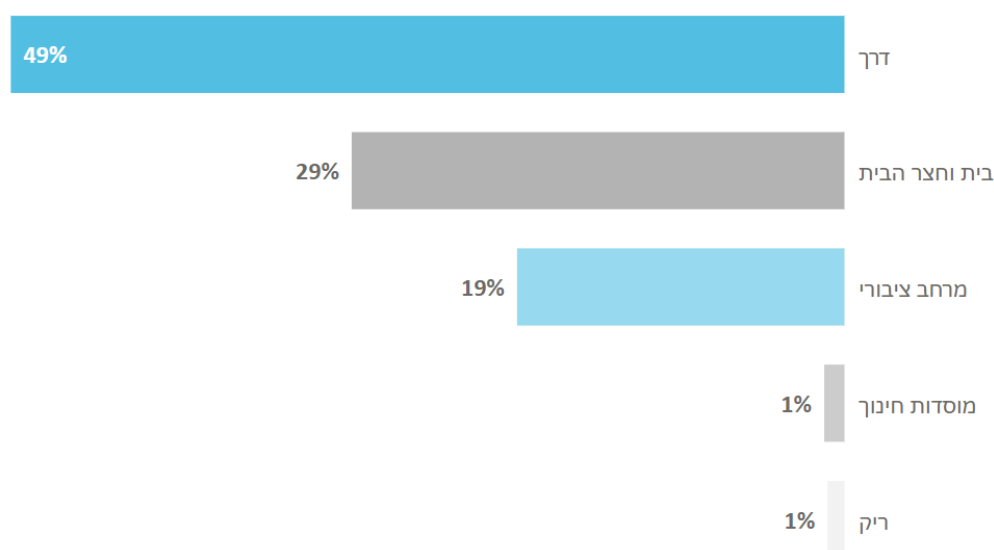
תרשים 3: התפלגות מקרי תמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17 לפי קבוצות גיל, באחוזים, שנת 2024



מקום ההיפגעות

שתי זירות ההיפגעות העיקריות בשנים 2020-2024 הן 'דרך' ו-'בית וחצר הבית', שחלקן מסך מקרי התמותה הוא כ-49% וכ-29%, בהתאמה. כ-19% מסך מקרי התמותה התרחשו עקב היפגעות בזירה 'מרחב ציבורי' ו-1% ב-'מוסד חינוכי'. בכ-1% מהמקרים לא ידוע מקום ההיפגעות. בשנת 2024, 57% ממקרי תמותת הילדים קרו בדרכים, 24% בסביבת הבית ו-16% במרחב הציבורי.

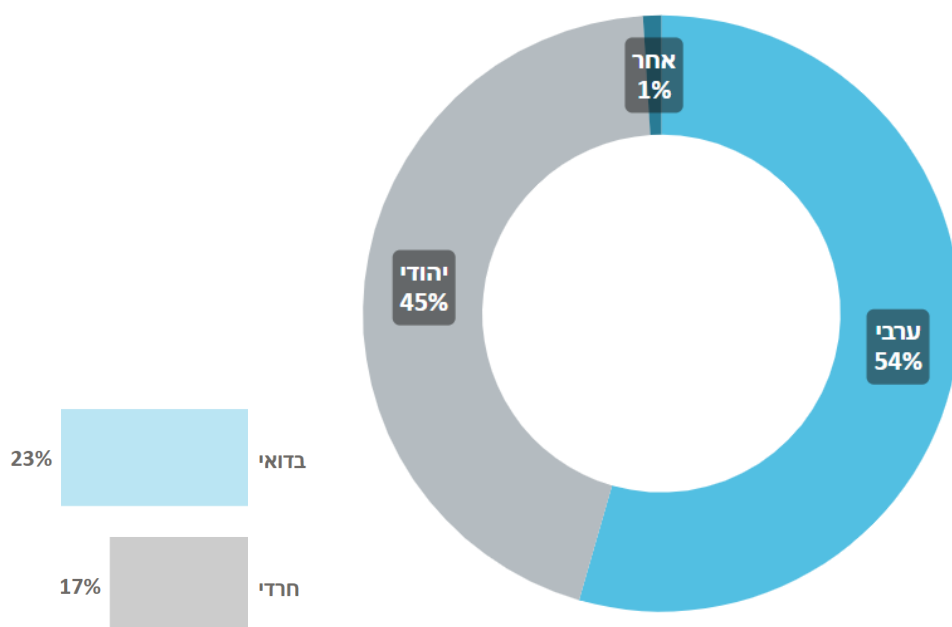
תרשים 4: התפלגות מקרי תמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17 לפי מקום היפגעות, באחוזים, שנים 2020-2024



קבוצות אוכלוסייה

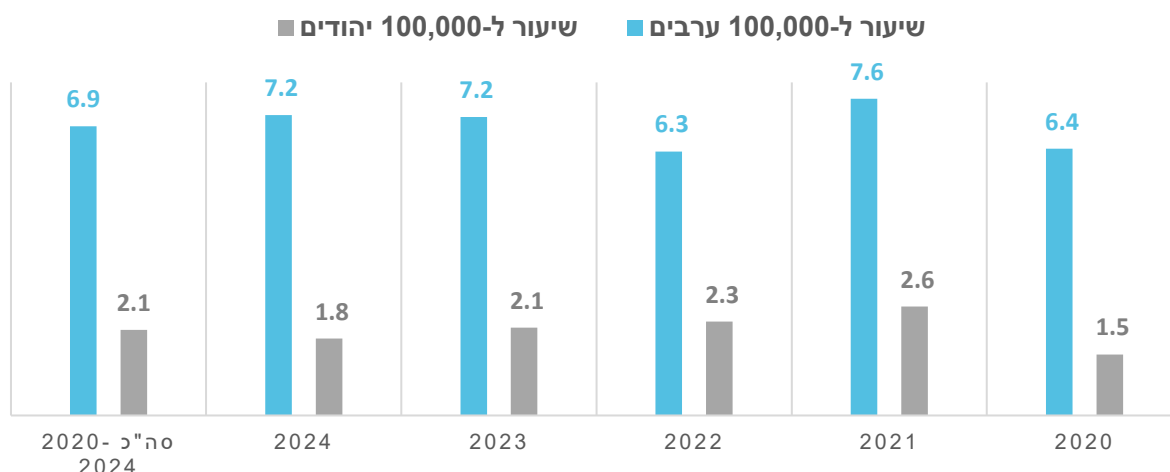
ילדים ובני נוער מהחברה הערבית היו כ-54% מהילדים ובני הנוער שנהרגו בשנת 2024, בעוד שחלקם באוכלוסיית הילדים ובני הנוער בישראל עומד על כ-24% בלבד. המשקל היחסי של ילדים ממוצא ערבי בנטל התמותה גבוה במעט ממשקלם בשנת 2023, בה כ-52% מהילדים שנהרגו בתאונות היו מהחברה הערבית. בקרב היהודים, שיעור התמותה בשנת 2024 ירד ועמד על 1.8 בהשוואה לממוצע של 2.1 עבור השנים 2020-2023. לעומת זאת, באוכלוסייה הערבית שיעור התמותה בשנת 2024 עלה ל-7.2, בהשוואה לשנים 2020-2023 בהן עמד על 6.9 בממוצע. בשנים 2020-2024, הסיכון של ילד ערבי להיהרג כתוצאה מהיפגעות בלתי מכוונת היה גבוה פי 3.4 מהסיכון של ילד יהודי: 6.9 מקרים ל-100,000 ילדים בחברה הערבית, בהשוואה ל-2.1 מקרים ל-100,000 ילדים בחברה היהודית. משמעות נתון זה היא כי לו שיעורי התמותה של ילדים מהחברה הערבית היו זהים לשיעורי התמותה בקרב ילדים יהודים, ניתן היה להציל כ-36 ילדים בשנה.

תרשים 5: התפלגות מקרי תמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17 לפי מגזר וקבוצות אוכלוסייה, באחוזים, שנת 2024



למרות המשקל הגבוה של ילדים מהחברה הערבית בנטל התמותה, המגמה ארוכת הטווח מצביעה על **ירידה לאורך השנים בשיעורי התמותה מתאונות של ילדים ובני נוער ממוצא ערבי**: שיעורי התמותה בחברה הערבית בשנים 2020-2024 נמוכים ב-23% בהשוואה לשנים 2008-2010. אחוז הירידה בשיעורי התמותה בחברה היהודית גבוה יותר, ועומד על 38%.

תרשים 6: שיעורי תמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17, השוואה בין יהודים לערבים ויחס שיעורים, שנים 2020-2024



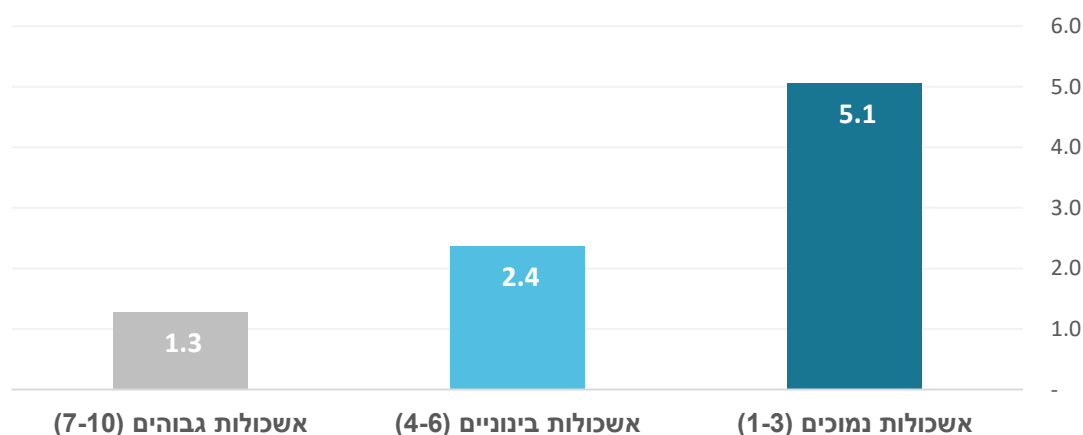
עבור ילדים ובני נוער בגילי 0-17 כמכלול, שיעורי התמותה כתוצאה מהיפגעות בלתי מכוונת בחמש השנים האחרונות גבוהים פי 1.7 בקרב ילדים חרדים, בהשוואה לילדים יהודים שאינם חרדים: 3.1 מקרים ל-100,000 לעומת 1.8 מקרים ל-100,000, בהתאמה. עם זאת, הסיכון העודף לתמותה בחברה החרדית בא לידי ביטוי בגילים הנמוכים מ-15: בקרב ילדים בגילים נמוכים מ-15, הסיכון של חרדי להיהרג כתוצאה מהיפגעות בלתי מכוונת גבוה פי 2.3 (משתנה בין גילים) לעומת הסיכון של ילד יהודי שאינו חרדי. לעומת זאת, בקרב בני נוער בגילי 15-17, שיעור התמותה בקרב יהודים שאינם חרדים גבוה מעט משיעור התמותה בקרב חרדים. שיעורי התמותה מהיפגעות בלתי מכוונת באוכלוסייה החרדית מושפעים מהאסון בהר מירון, בו נספו 6 ילדים בגילי 10-14 ועוד 5 נערים בגילי 15-17, כולם חרדים.

אשכולות חברתיים-כלכליים

לאורך חמש השנים האחרונות שיעורי התמותה בקרב ילדים ובני נוער מיישובים ברמה חברתית-כלכלית נמוכה הינם גבוהים מאשר שיעורי התמותה של ילדים ובני נוער מיישובים ברמה חברתית-כלכלית בינונית וגבוהה. הסיכון של ילד מהאשכולות החברתיים-כלכליים הנמוכים למות כתוצאה מהיפגעות בלתי מכוונת (5.1 ל-100,000 ילדים) גבוה פי 2 מהסיכון של ילד מהאשכולות החברתיים-כלכליים הבינוניים (2.4 ל-100,000 ילדים) ופי 4 מהסיכון של ילד מהאשכולות החברתיים-כלכליים הגבוהים (1.3 ל-100,000 ילדים).

כ-44% ממקרי תמותת הילדים מהיפגעות בלתי מכוונת בשנים 2020-2024 היו של ילדים ובני נוער המתגוררים ביישובים מאשכולות חברתיים-כלכליים נמוכים, בעוד חלקם היחסי באוכלוסיית הילדים ובני הנוער בישראל עומד על כ-26% בלבד. ילדים ובני נוער המתגוררים ביישובים ערביים ברמה חברתית-כלכלית נמוכה נושאים בנטל של כ-33% ממקרי התמותה, בעוד חלקם באוכלוסיית הילדים ובני הנוער בישראל הוא 16% בלבד.

תרשים 7: סיכון לתמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17 לפי רמה חברתית-כלכלית של יישוב המגורים (מקובץ ל-3 רמות) שיעור ל-100,000, 2020-2024



מחוז המגורים

מבחינת נתוני תמותת הילדים בחמש השנים האחרונות עולה כי במחוז תל אביב שיעור התמותה הנמוך ביותר מתאונות (1.6 ילדים ובני נוער ל-100,000) ואילו במחוז דרום - הגבוה ביותר (6 ילדים ובני נוער ל-100,000). כלומר, **הסיכון של ילד המתגורר במחוז הדרום להיהרג כתוצאה מהיפגעות בלתי מכוונת גבוה פי 3.8 מהסיכון של ילד המתגורר במחוז המרכז**. כ-27% מהילדים ובני הנוער שנהרגו עקב היפגעות בלתי מכוונת בחמש השנים האחרונות הינם תושבי מחוז הדרום, זאת על אף שהם מהווים רק כ-15% מאוכלוסיית הילדים ובני הנוער בישראל.

האוכלוסייה הערבית במחוז הדרום משתייכת ברובה הגדול לחברה הבדואית. אוכלוסייה זו מתאפיינת בשיעור תמותה גבוה של ילדים ובני נוער מהיפגעות בלתי מכוונת (15.4 מקרים ל-100,000 ילדים ובני נוער), גם בהשוואה לילדים מהחברה הערבית ממחוזות אחרים (5.7 מקרים ל-100,000 ילדים ובני נוער בממוצע). כלומר, **הסיכון של ילד ערבי המתגורר במחוז דרום להיהרג כתוצאה מהיפגעות בלתי מכוונת גבוה פי 2.7 מזה של ילד ערבי ממחוזות אחרים**.

חלק ב': שיטה

מקור הנתונים

דו"ח זה כולל נתוני תמותת ילדים ובני נוער בגילי לידה עד 17 מהיפגעות בלתי מכוונות, עדכניים לשנת 2024, כפי שנאספו בארגון בטרם לבטיחות ילדים באמצעות מאגר 'תיעוד מקרי תמותה כתוצאה מהיפגעות', כחלק מהמערך הלאומי לנתוני היפגעות ובטיחות ילדים (בטרם, 2022). מקור נתוני המאגר בכתבות בעיתונות הכתובה והאינטרנטית, הארצית והמקומית, בשפות עברית, ערבית, אנגלית ורוסית (במקרים חריגים מתווספים דיווחים שאינם מתועדים בכתבות עיתונות). איסוף הנתונים במאגר, במתכונתם הנוכחית, נערך באופן שוטף החל משנת 2008. מאחר ונתוני התקשורת מתקבלים באופן שוטף ובזמן אמת, ניתן להציג באמצעותם תמונת היפגעות עדכנית וכן להרחיב ולהשלים את המידע המתקבל ממקורות אחרים.

לנתוני התמותה הנכללים במאגר 'תיעוד מקרי תמותה כתוצאה מהיפגעות' מספר מאפיינים ייחודיים בהשוואה לנתוני התמותה של ילדים כתוצאה מהיפגעות בלתי מכוונות המפורסמים על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה:

- **עדכניות:** בדו"ח זה נכללים נתונים עד שנת 2024, בעוד שבמסגרת מערך הנתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ושיטות האיסוף, הקידוד והסימול הנהוגים בה, נתוני הלשכה בשנה זו מעודכנים לשנת 2022. לנתונים עדכניים ישנה חשיבות רבה לניתוח מגמות בהיפגעות והם תורמים לשימות של הנתונים ככלי למקבלי ההחלטות. בכל הנוגע לדירוג החברתי-כלכלי של יישובי המגורים, הנתונים עדכניים לשנת 2021.

- **מלאות:** בניגוד לחשש לפיו נתונים שנאספו מכלי התקשורת יהיו חלקיים בלבד ולא ייצגו באופן נאמן את תופעת ההיפגעות (e.g., Peden et al., 2020), השוואה של נתוני מאגר תיעוד מקרי התמותה של ארגון בטרם לנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הנוגעים לתמותת ילדים ובני נוער מהיפגעות בלתי מכוונות בשנים 2008-2015 מעלה שבכל אחת משמונה השנים מספר מקרי התמותה במאגר של ארגון בטרם גדול בצורה משמעותית ממספר המקרים שסווגו ככאלו שנגרמו כתוצאה מהיפגעות בלתי מכוונות בידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. נתוני המאגר של ארגון בטרם עוברים בקרה קפדנית על מנת למנוע סיווג מוטעה של מקרי תמותה וכפילות ברישום מקרי התמותה. לפיכך, אנו מאמינים שהסיבה לפערים בין המאגרים אינה דיווח עודף של מקרים במאגר של ארגון בטרם אלא סיווג חסר של מקרי תמותה של ילדים ובני נוער מהיפגעות בלתי מכוונות בנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. מלאות נתוני המאגר בארגון בטרם מהווה יתרון מבחינת הצגת מידע מהימן על היקף תופעת ההיפגעות הבלתי מכוונות של ילדים ובני נוער בישראל (Agam et al., 2024, 2024a; Calif et al., 2024). יחד עם זאת, נתוני המאגר כוללים מקרים בהם סיבת התמותה אינה ידועה או נמצאת תחת בירור. כמו כן, חשוב לציין כי פרסום הכתבות בתקשורת מבוצע על פי הזמנות, שיקול הדעת והמידע המצוי בידי מערכות העיתונים. לכן, הכתבות אינן תמיד כוללות את כל הפרמטרים הנדרשים לתיעוד ההיפגעות, ואף עשויות לכלול מידע לא מדויק (בהתייחס

לחלק מהפרמטרים). יתרה מכך, המאגר כולל רק את הכתבות אשר הכילו את מילות החיפוש אשר הוגדרו לאיתור זה. בהתאם לזאת, ייתכן שתופעת ההיפגעות הלא מכוונת של ילדים בישראל איננה מתועדת במלואה גם במאגר זה. במקרים נדירים בהם מובא לידיעת הארגון מידע בנוגע למקרה תמותה של ילדים ובני נוער כתוצאה מהיפגעות בלתי מכוונת אשר אינו מדווח בתקשורת, הוא מתועד במאגר לאחר הצלבת המידע ובקרה קפדנית למניעת כפילויות.

- **העמקה:** מאגר התמותה של ארגון בטרם נבנה על בסיס סטנדרט ה-MDS (Minimum Data Set) המומלץ על ידי ארגון הבריאות העולמי להבנת 'נסיבות ההיפגעות' (WHO, 2015). שימוש בפורמט זה מאפשר אפיון מעמיק של נסיבות התאונה ובכלל זה כולל מידע על מקום ההיפגעות (בית, דרכים, מרחב ציבורי, מוסדות חינוך ומקום עבודה) ועל המוצר המעורב בתאונה. יתרונו של המאגר מבחינה זו מנוצל בדו"ח בכדי להציג מידע מפורט ומעמיק על נסיבות התאונה באופן העשוי לתרום לפיתוח מאמצי מניעה ממוקדים ויעילים יותר.

עיבודים סטטיסטיים

פילוח נתוני התמותה לפי המשתנים השונים (מנגנון ההיפגעות, מקום ההיפגעות, גילי הנפגעים, קבוצת האוכלוסייה אליה הם משתייכים, מחוז מגוריהם, הרמה החברתית-כלכלית של יישוב מגוריהם ואחוז הילדים החרדים ביישובים יהודיים) נערך עבור טווח השנים 2020-2024. חלק מהפילוחים נערך גם בנפרד עבור שנים בודדות וטווחי שנים אחרים. ההפרדה בין השנים נועדה לבחון מגמות ייחודיות לשנה הנוכחית ולהשוות אותן לשנים קודמות. שיוך הנפגעים התבסס על נתונים שהתקבלו מאמצעי התקשורת בנוגע לאוכלוסיית הנפגע וגילו, מאפייני ההיפגעות ויישוב מגוריהם. שיעורי התמותה חושבו תוך שימוש בנתוני גודל אוכלוסיית הילדים בישראל, המפורסמים באופן שנתי על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בחלוקה לפי גיל, קבוצת אוכלוסייה ומחוז המגורים (למ"ס, 2022). אחוזי הילדים היהודים בקבוצות גיל שונות המשתייכים למגזר החרדי נלקחו מתוך השנתון החרדי של המכון הישראלי לדמוקרטיה. סיווג היישובים לפי הרמה החברתית-כלכלית של אוכלוסייתם בוצע בהתאם לאשכולות אשר פורסמו על ידי הלמ"ס והינם עדכניים לשנת 2021. באשר לסיווג היישובים לפי קבוצת אוכלוסייה, עיריות, מועצות מקומיות ומועצות אזוריות סווגו כ-"מעורבות" באם שיעור אחת האוכלוסיות, יהודים או ערבים, נמוך מ-80% אולם שיעורה של האוכלוסייה האחרת גבוה מ-10%.

לצורך ניתוחי מגמות בשיעור התמותה הכולל ובשיעור התמותה בחלוקה לפי קבוצת אוכלוסייה נעשה שימוש בנתוני התמותה בשנים 2008-2024 ובממוצע נע של שלוש שנים. ערכו של זה מחושב בכל נקודת זמן כממוצע שיעור התמותה של שלוש שנים עוקבות. לדוגמה: הממוצע הנע של שיעור התמותה הכולל בשנת 2008-2010 חושב כממוצע של שיעורי התמותה בשנים 2008, 2009 ו-2010, והממוצע הנע של שיעור התמותה הכולל בשנים 2011-2013 חושב כממוצע של שיעורי התמותה בשנים 2011, 2012 ו-2013. השימוש בממוצעים נעים נועד למתן תנודתיות שיכולה לנבוע מהבדלים מקריים בין השנים, בפרט בנתוני התמותה, המאופיינים במספר מקרים קטן.

רשימת הפניות:

בטרם. (2022). דו"ח תמותת ילדים מהיפגעות בלתי מכוונת בשנת 2022. המערך הלאומי לנתוני היפגעות ובטיחות ילדים (NAPIS).

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. (2022). אוכלוסיית ישראל בפתחה של שנת 2023. נשלף בתאריך 15 דצמבר, 2024.
זמין בקישור:

<https://www.cbs.gov.il/he/mediarelease/pages/2022/%D7%90%D7%95%D7%9B%D7%9C%D7%95%D7%A1%D7%99%D7%99%D7%AA-%D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C-%D7%91%D7%A4%D7%AA%D7%97%D7%94-%D7%A9%D7%9C-%D7%A9%D7%A0%D7%AA-2023.aspx>

Agam, A., Godler, Y., & Calif, E. (2024). Child drowning mortality in Israel: trends and measures for prevention. *Journal of safety research*, 89, 224-233.

Agam, A., Godler, Y., & Calif, E. (2024a). Unintentional childhood mortality during emergencies in Israel: a comparative study. *Injury Prevention*.

Calif, E., Godler, Y., Godler-Prat, S., & Agam, A. (2024). Firearm-Related Unintentional Childhood Injury in Israel. *Journal of Community Health*, 1-7.

Peden, A. E., Franklin, R. C., & Willcox-Pidgeon, S. (2020). Media reporting of summer drowning: A partial picture, useful for advocacy. *Health promotion journal of Australia*, 31(3), 491-496.

World Health Organization. (2015). Human resources for health information system: minimum data set for health workforce registry. Geneva: World Health Organization. ISBN: 9789241549226

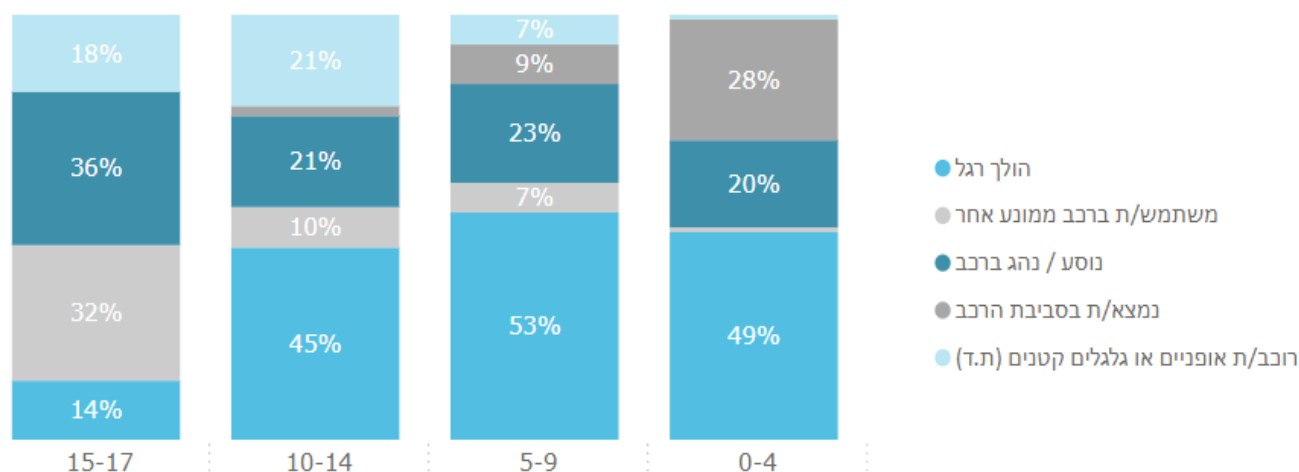
חלק ג': ממצאים מפורטים (לוחות ותרשימים)

מנגנון ההיפגעות

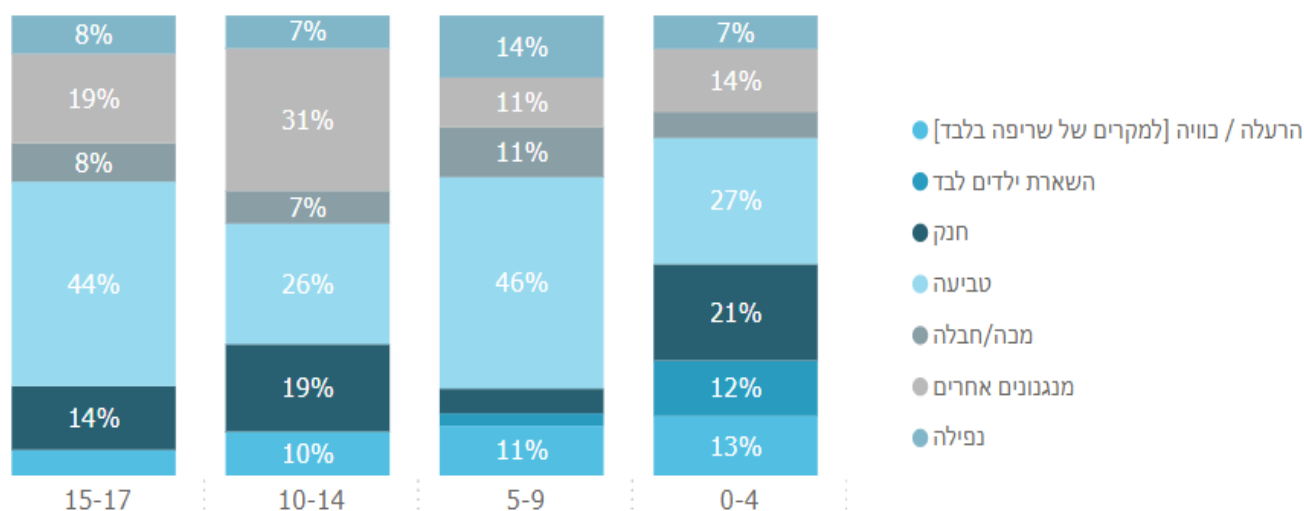
לוח 1: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי מנגנוני ההיפגעות ולפי שנת ההיפגעות, מספרים מוחלטים ואחוזים, 2020-2024

סוג היפגעות	מנגנון ההיפגעות		2020	2021	2022	2023	2024	סך הכל
תאונות דרכים	הולך רגל	מקרי תמותה	14	17	16	21	27	95
		%	17%	15%	16%	20%	27%	19%
	רכב ממונע	מקרי תמותה	14	23	13	21	23	94
		%	17%	20%	13%	20%	23%	19%
	נמצא/ת בסביבת הרכב	מקרי תמותה	11	5	9	3	2	30
		%	13%	4%	9%	3%	2%	6%
	רוכב/ת אופניים או גלגלים קטנים (ת.ד)	מקרי תמותה	5	5	2	9	5	26
		%	6%	4%	2%	9%	5%	5%
	מנגנונים אחרים	מקרי תמותה					1	1
		%					1%	0%
	סך הכל	מקרי תמותה	44	50	40	54	58	246
		%	54%	43%	40%	52%	57%	49%
תאונות בית ופנאי	טביעה	מקרי תמותה	10	19	16	18	16	79
		%	12%	16%	16%	17%	16%	16%
	חנק	מקרי תמותה	7	20	5	7	2	41
		%	9%	17%	5%	7%	2%	8%
	הרעלה / כוויה (בתוצאה משריפה)	מקרי תמותה	2	8	6	4	6	26
		%	2%	7%	6%	4%	6%	5%
	נפילה	מקרי תמותה	4	5	3	4	4	20
		%	5%	4%	3%	4%	4%	4%
	מכה/חבלה	מקרי תמותה	1	3	5	6	2	17
		%	1%	3%	5%	6%	2%	3%
	השאתת ילדים לבד	מקרי תמותה	3	5	2	3	3	16
		%	4%	4%	2%	3%	3%	3%
	הילכדות	מקרי תמותה	1	1	3		3	8
		%	1%	1%	3%		3%	2%
	התחשמלות	מקרי תמותה	3	2	1	1	1	8
		%	4%	2%	1%	1%	1%	2%
	חתך/דקירה	מקרי תמותה	1	1	5	1		8
		%	1%	1%	5%	1%		2%
	רוכב/ת אופניים או גלגלים קטנים - תאונה עצמית	מקרי תמותה	2	1	1	3		7
		%	2%	1%	1%	3%		1%
	הרעלה	מקרי תמותה	1				3	4
		%	1%				3%	1%
	כוויה	מקרי תמותה		1			1	2
		%		1%			1%	0%
	מכת חום / התייבשות	מקרי תמותה				2		2
		%				2%		0%
	פגיעת בעל חיים	מקרי תמותה	2					2
		%	2%					0%
	סך הכל	מקרי תמותה	37	66	47	49	41	240
		%	45%	56%	47%	47%	41%	48%
אחר		מקרי תמותה	1	1	14	1	2	19
		%	1%	1%	14%	1%	2%	4%
סך הכל		מקרי תמותה	82	117	101	104	101	505
		%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

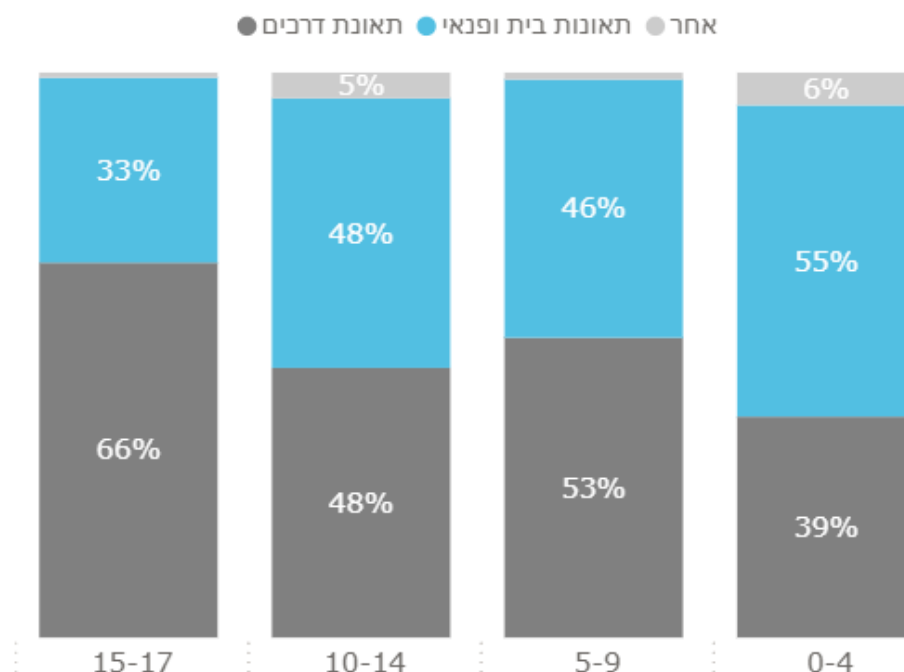
תרשים 8: התפלגות מקרי תמותה בגילי לידה עד 17 עקב תאונות דרכים, לפי סוג התאונה וקבוצות גיל, באחוזים, שנים 2020-2024



תרשים 9: התפלגות מקרי תמותה בגילי לידה עד 17 עקב תאונות בית ופנאי, לפי סוגי תאונות בולטים וקבוצות גיל, באחוזים, שנים 2020-2024



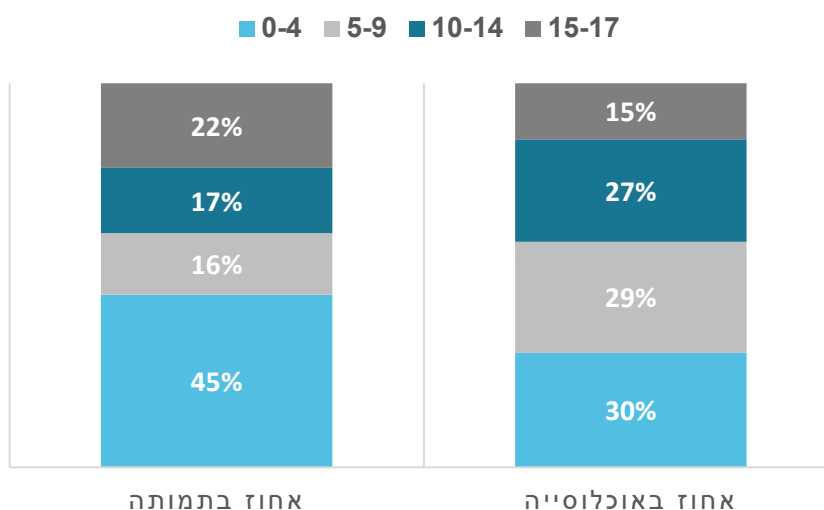
תרשים 10: התפלגות מקרי תמותה בגילי לידה עד 17, השוואה בין תאונות דרכים ותאונות בית ופנאי לפי קבוצות גיל, באחוזים, שנים 2020-2024



* תחת "אחר" נכללים מקרי חשד לבעיה בריאותית, חשד להתאבדות וסיבה לא ידועה.

קבוצות גיל

תרשים 11: התפלגות מקרי תמותה עקב היפגעות בלתי מכוונת וחלק יחסי באוכלוסייה בגילי לידה עד 17 לפי קבוצות גיל, באחוזים, ממוצע השנים 2020-2024



מקום ההיפגעות

לוח 2: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי מקום ההיפגעות לכל אחת מהשנים, מספרים מוחלטים ואחוזים, 2020-2024

זירת היפגעות	2020	2021	2022	2023	2024	סך הכל
דרך	38	49	46	56	58	247
מקרי תמותה						
%	46%	42%	46%	54%	57%	49%
בית וחצר הבית	26	34	37	25	24	146
מקרי תמותה						
%	32%	29%	37%	24%	24%	29%
מרחב ציבורי	13	31	16	21	16	97
מקרי תמותה						
%	16%	26%	16%	20%	16%	19%
ריק	3	1	1	1	3	9
מקרי תמותה						
%	4%	1%	1%	1%	3%	2%
מוסדות חינוך	2	2	1	1		6
מקרי תמותה						
%	2%	2%	1%	1%		1%
סך הכל	82	117	101	104	101	505
מקרי תמותה						
%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

קבוצות אוכלוסייה

לוח 3: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי קבוצת אוכלוסייה, אחוז הערבים שנפגעו בכל אחת מהשנים, שיעורים ויחס שיעורים, 2020-2024

תמותת ילדים בגילי 0-17 מהיפגעות בלתי מכוונת								
שנה	יהודי	ערבי	ידוע	אחר/לא	סה"כ	אחוז הערבים בתמותה	שיעור ל-100,000 יהודים	שיעור ל-100,000 ערבים
2020	33	47	2	82	57%	1.5	6.4	4.4
2021	60	56	1	117	48%	2.6	7.6	2.9
2022	53	47	1	101	47%	2.3	6.3	2.8
2023	48	54	2	104	52%	2.1	7.2	3.4
2024	45	55	1	101	54%	1.8	7.2	3.9
סה"כ	239	259	7	505	51%	2.1	6.9	3.4

* אחר / לא ידוע – נוצרים, עובדי הגירה, פליטים, לא ידוע.

לוח 4: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי מגזר בחברה היהודית (חרדים / לא חרדים), אחוז החרדים שנפגעו בכל אחת מהשנים, שיעורים ויחס שיעורים, 2020-2024

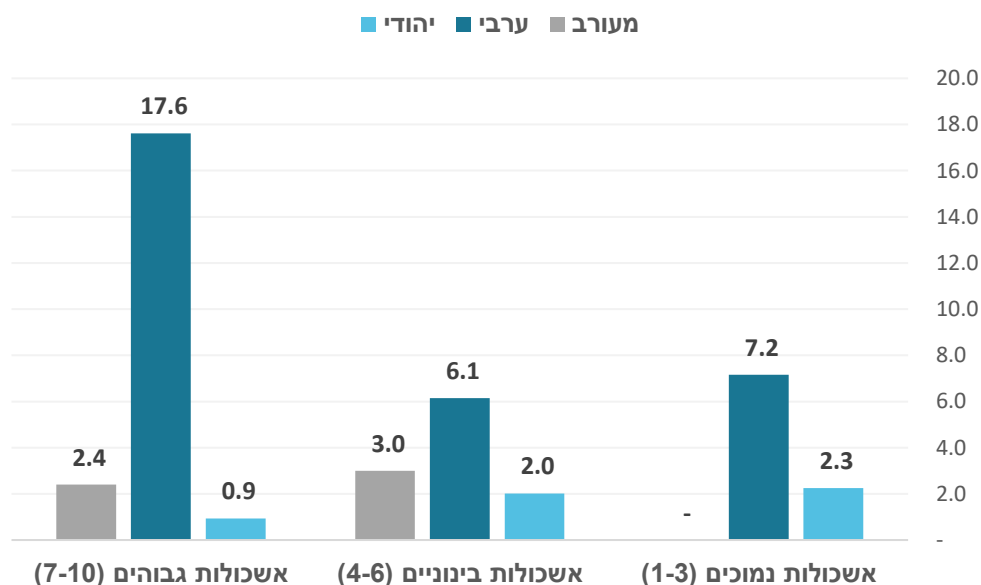
תמותת ילדים בגילי 0-17 מהיפגעות בלתי מכוונת							
שנה	יהודי לא חרדי	יהודי חרדי	סה"כ	אחוז החרדים בתמותה	שיעור ל- 100,000 יהודים לא חרדים	שיעור ל- 100,000 יהודים חרדים	יחס שיעורים
2020	24	9	33	27%	1.4	1.6	1.1
2021	30	30	60	50%	1.8	5.1	2.8
2022	27	26	53	49%	1.6	4.3	2.7
2023	37	11	48	23%	2.1	1.6	0.8
2024	28	17	45	38%	1.1	2.3	2.0
סה"כ	146	93	239	39%	1.7	3.2	1.8

לוח 5: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי מגזר בחברה היהודית (חרדים / לא חרדים) וגיל, אחוז החרדים שנפגעו בכל אחת קבוצת גיל, שיעורים ויחס שיעורים, 2020-2024

תמותת ילדים בגילי 0-17 מהיפגעות בלתי מכוונת							
קבוצת גיל	יהודי לא חרדי	יהודי חרדי	סה"כ	אחוז החרדים בקבוצת הגיל מתוך כלל היהודים	שיעור ל- 100,000 יהודים לא חרדים	שיעור ל- 100,000 יהודים חרדים	יחס שיעורים
0-4	49	40	89	45%	1.8	3.5	1.9
5-9	27	16	43	37%	1.0	1.7	1.7
10-14	22	21	43	49%	0.9	2.9	3.3
15-17	48	16	62	26%	3.6	4.4	1.2
סה"כ	146	93	239	39%	1.8	3.1	1.7

אשכולות חברתיים-כלכליים

תרשים 12: סיכון לתמותה עקב היפגעות לא מכוונת בגילי לידה עד 17 לפי רמה חברתית-כלכלית של יישוב המגורים (מקובץ ל-3 רמות) ולפי אוכלוסיית יישוב המגורים, שיעור ל-100,000, שנים 2020-2024



מחוז המגורים

לוח 6: התפלגות מקרי תמותת ילדים מהיפגעות לא מכוונת לפי מקום מגוריהם במחוזות וקבוצת אוכלוסייה, מספרים ושיעורים, שנים 2020-2024¹

תמותת ילדים בגילי 0-17 מהיפגעות בלתי מכוונת									
מחוז	יהודי	ערבי	אחר/לא ידוע	סה"כ	אחוז הערבים בתמותה	שיעור תמותה סה"כ	שיעור תמותה יהודים	שיעור תמותה ערבים	יחס שיעורים
הדרום	42	76	18	136	56%	6.0	2.4	13.7	5.6
הצפון	14	63	7	84	75%	3.8	0.6	6.0	9.5
ירושלים	11	1	56	68	1%	2.8	2.1	4.2	2.0
המרכז	43	21	7	71	30%	2.0	1.4	8.3	5.9
חיפה	16	19	7	42	45%	2.7	1.9	4.7	2.4
יהודה ושומרון	26			26		2.4	2.4		
תל אביב	24		7	31		1.6	1.2		
לא ידוע	1		46	47					
סה"כ	177	180	148	505	36%	3.2	2.1	6.9	3.3

¹ אוכלוסיית הילדים הערבים המתגוררים במחוז תל-אביב הינה קטנה יחסית (כ- 1.9% מכלל הילדים המתגוררים במחוז זה). אי לכך, לא מוצגים עבור מחוז זה שיעור התמותה של ילדים ערבים ויחס השיעורים בין ילדים יהודים לערבים.